

Työpaikalla järjestettävän koulutuksen lainsäädäntö

Työpaikalla
järjestettävä koulutus
– suunnittelusta
käytäntöön

Oulu 14.11.2017
Tampere 16.11.2017
Mikkeli 29.11.2017
Helsinki 30.11.2017

Mari Pastila-Eklund

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

#AMISREFORMI

Ammatillisen koulutuksen toimintalainsäädäntö ja asetukset

- Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)
- Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta (673/2017)
- OKM asetus oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan opintososiaalisista etuuksista (679/2017)
- OKM asetus ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta (680/2017)
- ym.

Tutkintojen ja koulutuksen järjestäminen ja työpaikalla järjestettävä koulutus Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)

3 luku: Tutkintojen ja koulutuksen järjestäminen

- Järjestämisluvassa määrätään mm.:
 - tutkinnot, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta.
 - oikeudesta järjestää valmentavaa koulutusta
 - voi järjestää luvan mukaisiin tutkintoihin liittyvää 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ammatillista osaamista syventävää ja täydentävää koulutusta
- Kaikki järjestämisluvan omaavat koulutuksen järjestäjät voivat jatkossa järjestää oppisopimuskoulutusta luvassa määrätyissä tutkinnoissa (paitsi vain työvoimakoulutuksen luvan omaavat)
- Ns. laajennetun oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävän omaavat järjestäjät voivat järjestää kaikkia tutkintorakenteeseen kuuluvia tutkintoja sekä muuta ammatillista koulutusta (8 §:n 1 kohta) oppisopimuskoulutuksena

5 luku: Henkilökohtaistaminen

- Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)

Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma 44 § (1)

- Koulutuksen aloittavalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (=HOKS)
- HOKSiin kirjataan yksilöllisesti tiedot osaamisen:
 - tunnistamisesta
 - tunnustamisesta
 - hankkimisesta
 - kehittymisestä
 - osoittamisesta
 - ohjaus- ja tukitoimista

Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma 44 § (2)

- Koulutuksen järjestäjä vastaa HOKS:in laatimisesta ja päivittämisestä.
- Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on suunnitella opiskelijan tavoitteiden sekä tunnistetun aiemmin hankitun osaamisen perusteella, suorittaako opiskelija koko tutkinnon vai tutkinnon osan tai osia.
- Oppisopimuskoulutuksessa ja koulutusopimukseen perustuvassa koulutuksessa em. sovelletaan myös muuhun ammatilliseen koulutukseen (8 §:ssä tarkoitettuun)

Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laadinta ja hyväksyminen 45 § (1)

- Koulutuksen järjestäjä laatii ja päivittää HOKS:n yhdessä opiskelijan kanssa.
- Suunnitelman laadintaan ja päivittämiseen osallistuu koulutuksen järjestäjän nimeämä opettaja, opinto-ohjaaja tai tarvittaessa muu koulutuksen järjestäjän edustaja.
- Työnantaja tai muu työpaikan edustaja osallistuu HOKS:n laadintaan ja päivittämiseen, jos koulutus järjestetään oppisopimuskoulutuksena tai koulutussopimukseen perustuvana koulutuksena tai osaaminen osoitetaan työpaikalla.
- Jos työvoimakoulutukseen sisältyy työpaikalla tapahtuvaa osaamisen hankkimista, laadintaan voi osallistua myös työ- ja elinkeinoviranomaisen edustaja.

Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laadinta ja hyväksyminen 45 § (2)

- Lisäksi koulutuksen järjestäjän kanssa yhteistyössä toimivat tahot osallistuvat HOKS:n laadintaan ja päivittämiseen siltä osin, kuin suunnitelman mukainen osaamisen hankkiminen tai osoittaminen tai ohjaus- ja tukitoimet perustuvat 30 §:ssä tarkoitettuun koulutuksen hankkimiseen tai muuhun koulutuksen järjestäjän yhteistyöhön toisen ammatillisen koulutuksen järjestäjän, lukiokoulutuksen järjestäjän tai muiden toimijoiden kanssa.
- HOKS:n ja sen muutokset hyväksyvät koulutuksen järjestäjä ja opiskelija sekä em. tahot (esim. työnantaja) siltä osin, kun ne osallistuvat suunnitelman laadintaan ja päivittämiseen.
- Alaikäisen opiskelijan huoltajalla tai laillisella edustajalla tulee olla mahdollisuus osallistua HOKS:n laadintaan ja päivittämiseen.

Osaamisen tunnistaminen ja osaamisen hankkimisen ja osoittamisen suunnittelu (46, 48 ja 49 §)

- Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämien asiakirjojen ja muun selvityksen perusteella.
- Osaamista hankitaan vain osaamistarpeen osalta.
- Ammattitaidon tai osaamisen hankkiminen ja osoittaminen suunnitellaan yksilöllisesti tutkinnon tai koulutuksen osittain.

3 luku: Henkilökohtaistaminen

Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta
(673/2017)

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan merkittävät tiedot VNA 9 § 1 mom.(1)

- Koulutuksen järjestäjä merkitsee opiskelijan HOKS:iin ainakin seuraavat tiedot:
 1. suoritettava tutkinto tai valmentava koulutus tai muu ammatillinen koulutus (lain 8 §), noudatettavat tutkinnon tai koulutuksen perusteet, mahdollinen osaamisala sekä tutkinnon tai koulutuksen osat
 2. tiedot niistä tutkinnon osista, yhteisten tutkinnon osien osa-alueista tai muista toimivaltaisen viranomaisen arvioimista ja todentamista opinnoista, jotka koulutuksen järjestäjä on sisällyttänyt osaksi opiskelijan tutkintoa osaamisen tunnustamisen perusteella

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan merkittävät tiedot VNA 9 § 1 mom. (2)

3. tiedot niistä tutkinnon osista, yhteisten tutkinnon osien osa-alueista tai muista toimivaltaisen viranomaisen arvioimista ja todentamista opinnoista, jotka koulutuksen järjestäjä on toimittanut nimeämilleen osaamisen arvioijille osaamisen tunnustamista varten
4. muu kuin em. kohtiin sisältyvä opiskelijan aiemmin hankkima ja osoittama osaaminen, joka liittyy suoritettavaan tutkintoon tai valmentavaan koulutukseen
5. mahdollinen lain 66 §:n mukainen ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen
6. tutkintokoulutuksen tai muun tarvittavan ammattitaidon hankkimisen tarve

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan merkittävät tiedot VNA 9 § 1 mom. (3)

7. opiskelijan mahdollisesta tarvitsema ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 48 §:ssä tarkoitettu ohjaus ja tuki
8. opiskelijalle mahdollisesti tarjottavan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 64 §:ssä tarkoitetun erityisen tuen sisältö
9. opiskelijalle tarvittaessa järjestettävät ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 63 §:ssä tarkoitetut opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot
10. näyttöjen ajankohdat ja sisällöt, näyttöympäristöt sekä näytön järjestäjä, jos on joku muu koulutuksen järjestäjä

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan merkittävät tiedot VNA 9 § 1 mom. (4)

- 11. vastaavat tiedot muusta osaamisen osoittamisesta sekä erityistä tukea saavan opiskelijan osalta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 64 §:n 2 momentin mukainen osaamisen arvioinnin mukauttaminen ja yksilöllinen osaamisen arviointi
- 12. ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 54 §:ssä tarkoitetut osaamisen arvioijat
- 13. opiskelijalle laadittava urasuunnitelma

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan merkittävät tiedot VNA 9 § 2 mom. (4)

Jos opiskelija osallistuu em. 6 kohdan perusteella ilmenneen tarpeen mukaisesti tutkintokoulutukseen tai muuhun tarvittavan osaamisen hankkimiseen, HOKS:iin merkitään em. tietojen lisäksi:

- tutkintokoulutuksen tai muun tarvittavan osaamisen hankkimisen tavoitteet, sisällöt, opetus ja muut osaamisen hankkimisen tavat ja ajoittuminen
- em. 8 kohdassa tarkoitetun erityisen tuen tarpeen mukaiset toimenpiteet tutkintokoulutuksen tai muun tarvittavan osaamisen hankkimisen aikana

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan merkittävät tiedot VNA 9 § 3 mom. (5)

Jos opiskelijan osaamisen hankkiminen järjestetään työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä oppisopimuskoulutuksena tai koulutusopimukseen perustuvana koulutuksena, HOKS:iin merkitään em. tietojen lisäksi:

1. opiskelijan vastuullinen työpaikkaohjaaja ja koulutuksen järjestäjän nimeämä opettaja tai perustellusta syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja
2. oppisopimuskoulutusta hankkineen koulutuksen järjestäjän edustaja, jos tutkinto on järjestetty ns. laajennetun oppisopimuskoulutustehtävän mukaisena hankintana toiselta koulutuksen järjestäjältä
3. keskeiset työtehtävät työpaikalla tutkinnon perusteiden ja HOKS:n mukaisen osaamisen hankkimiseksi

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan merkittävät tiedot VNA 9 § (6)

4. koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa työpaikalla järjestettävän osaamisen hankkimisen ajoittuminen
5. oppisopimuskoulutuksessa osaamisen hankkimisen ajoittuminen koulutuksen järjestäjän osoittamissa muissa oppimisympäristöissä tapahtuvan osaamisen hankkimisen sekä työpaikalla järjestettävän osaamisen hankkimisen osalta

Mitä tulee olla merkittynä henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa sitä hyväksyessä ? VNA 9 §

- 9 §:n 1 momentin 1-7 kohdassa tarkoitetut tiedot tulee olla merkittynä HOKS:ssa suunnitelmaa hyväksyessä
- Jos on oppisopimus tai koulutussopimukseen perustuva koulutus, tulee HOKS:ssa olla suunnitelmaa hyväksyessä merkittynä lisäksi
 - 9 §:n 1 mom. 10 kohta (näyttöjä koskevat tiedot)
 - 9 §:n 3 mom. 1-5 kohdassa tarkoitetut tiedot (kaksi edellistä diaa)
- Oppisopimuskoulutusta lukuun ottamatta valinnaiset tutkinnon osat voidaan merkitä HOKS:iin myös suunnitelmaa päivitettäessä

8 luku: Työpaikalla järjestettävä koulutus

- Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)

Työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävä koulutus 69 §

- Koulutuksen järjestäjä voi järjestää tässä laissa tarkoitettua koulutusta työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä.
- Koulutuksen järjestäjän ulkopuolisella työpaikalla
- Perustuu oppisopimukseen tai koulutussopimukseen, koulutuksen järjestäjä vastaa tavoitteellisen ja ohjatun koulutuksen järjestämisestä
- Muuta kuin koulutuksen järjestäjän vastuulla olevaa henkilökohtaistamisessa todettua/suunniteltua työpaikalla tapahtuvaa osaamisen kehittymistä voi tapahtua ilman sopimista. Koulutuksen järjestäjä ei vastaa tällöin tavoitteista, ohjauksesta, sisällöstä, johdosta tai valvonnasta.

Oppisopimuksen ja koulutussopimuksen tekemisen edellytykset 72 § (1)

- Oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevan sopimuksen ja koulutussopimuksen tekeminen edellyttää, että koulutustyöpaikalla on käytettävissä tutkinnon perusteiden mukaisen koulutuksen tai HOKS:n ja näyttöjen järjestämisen kannalta:
- riittävästi tuotanto- ja palvelutoimintaa
- tarpeelliset työvälineet
- ammattitaidoltaan, koulutukseltaan ja työkokemukseltaan pätevä henkilöstö

Oppisopimuksen ja koulutussopimuksen tekemisen edellytykset 72 § (2)

- Koulutustyöpaikalta nimetään opiskelijalle ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai työkokemukseltaan pätevä vastuullinen työpaikkaohjaaja.
- Oppisopimuskoulutusta saavan yrittäjän työpaikkaohjaaja voi olla myös toiselta työpaikalta tai muutoin tehtävään soveltuva henkilö.

Osaamistavoitteiden saavuttamisen edellytyksistä huolehtiminen 74 § (1)

- Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että oppisopimuskoulutuksessa ja koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa käytännön työtehtävät ovat sellaisia, että opiskelijan HOKS:n mukaiset osaamistavoitteet voidaan niitä tekemällä saavuttaa.

Osaamistavoitteiden saavuttamisen edellytyksistä huolehtiminen 74 § (2)

- **Koulutussopimukseen** perustuvassa koulutuksessa koulutussopimustyöpaikan tarjoajalla on velvollisuus:
 - seurata opiskelijan osaamisen kehittymistä
 - ryhtyä toimenpiteisiin silloin, kun opiskelijan HOKS:n mukaista osaamista ei pystytä saavuttamaan
 - raportoida koulutuksen järjestäjälle opiskelijan HOKS:n toteutumisesta

Työntekijöitä ja viranhaltijoita koskevan lainsäädännön soveltaminen 77 § (1)

- Oppisopimukseen sovelletaan työsuhteessa tai virkasuhteessa sovellettavaa lainsäädäntöä. Ei kuitenkaan erikseen 77 §:n 1 mom. todettuja työsopimuslain pykälää.

Työntekijöitä ja viranhaltijoita koskevan lainsäädännön soveltaminen 77 § (2)

- Koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa sovelletaan:
 - Yhdenvertaisuuslakia (1325/2014)
 - Nuorista työntekijöistä annetun lain (998/1993) säännöksiä työajasta ja työn turvallisuudesta ja terveellisyydestä.
 - Opiskelijan työaika saa olla enintään kyseisellä työpaikalla noudatettava säännöllinen työaika.
 - Työaikalain (605/1996) säännöksiä päivittäisistä lepoajoista, vuorokausilevosta, viikoittaisesta vapaaajasta sekä työvuoroluettelosta.

Opiskelijan työturvallisuus 78 §

- Työnantaja ja koulutussopimustyöpaikan tarjoaja vastaa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävässä koulutuksessa opiskelijan työturvallisuudesta siten kuin siitä työturvallisuuslaissa (738/2002) säädetään.
- Koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa työnantajalle tai koulutussopimustyöpaikan tarjoajalle edellä tarkoitetusta työturvallisuusvastuusta.

Koulutuksen johto ja sopimusten valvonta 79 §

- Koulutuksen järjestäjä vastaa oppisopimuskoulutuksen ja koulutussopimukseen perustuvan koulutuksen johdosta ja sopimusten valvonnasta.

OPPISOPIMUKSEN JA KOULUTUSSOPIMUKSEN TOIMINTAMALLIT

Oppisopimus

SOPIMUS OPPISOPIMUSKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ

- Aloitus- ja päättymispäivä
- Osapuolten tehtävät
- Koulutuskorvaus
- Muut tarpeelliset asiat, kuten koulutuksen järjestäjän ohjaus ja tuki työpaikalle

OPPISOPIMUS = KIRJALLINEN MÄÄRÄAIKAINEN SOPIMUS TYÖ- TAI VIRKASUHTEESTA

- Sopimuksen voimassaoloaika
- Sovellettava työaika
- Koeajan pituus
- Palkkauksen perusteet
- Työ- ja virkasuhteen ehdot

TYÖPAIKAN TAVOITTEET JA EDELLYTYKSET

Oppisopimus →

- Työaika keskimäärin 25 h/vko
- Oppisopimus-opiskelija vähintään 15-vuotias
- Pääosa osaamisesta hankitaan työpaikalla käytännön työtehtävissä

Koulutusopimus →

- Työpaikalla
- riittävästi tuotanto- ja palvelutoimintaa
- tarpeelliset välineet
- ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai työkokemukseltaan pätevä vastuullinen työpaikkaohjaaja

HENKILÖKOHTAINEN OSAAMISEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

- Osaamisen hankkiminen
- Keskeiset työtehtävät
- Ajoittuminen
- Osaamisen osoittaminen
- Näyttöjen ajankohdat ja sisällöt
- Kirjattava vastuullinen työpaikkaohjaaja ja opettaja tai koulutuksen järjestäjän edustaja

LÄHTÖKOHTANA OSAAMISTARVE

Tavoite eli suoritettava tutkinto tai koulutus tai tutkinnon osat + noudatettavat perusteet

Koulutussopimus

KOULUTUSSOPIMUS = KIRJALLINEN MÄÄRÄAIKAINEN SOPIMUS OSAAMISEN HANKKIMISESTA TYÖPAIKALLA KÄYTÄNNÖN TYÖTEHTÄVIEN YHTEYDESSÄ

- Osapuolten tehtävät
- Aloitus- ja päättymispäivä
- Muut asiat, kuten koulutuksen järjestäjän ohjaus ja tuki työpaikalle
- Ei makseta korvausta koulutussopimustyöpaikan tarjoajalle
- Opiskelija ei ole työsuhteessa eikä saa palkkaa tai muuta vastiketta
- Voidaan sopia tutkinnon osittain, useasta tutkinnon osasta tai pienemmistä kokonaisuuksista kerrallaan
- Koulutussopimustyöpaikan tarjoaja seuraa ja raportoi koulutuksen järjestäjälle

Tiedoksi

Opiskelija

Koulutuksen järjestäjä

Työnantaja

Koulutus-sopimustyöpaikan edustaja

Oppisopimuskoulutus

Oppisopimuskoulutus 70 § (1)

- Pääosin työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävää koulutusta
- Täydennetään tarvittaessa muissa oppimisympäristöissä tapahtuvalla osaamisen hankkimisella
- Perustuu 15 vuotta täyttäneen opiskelijan ja työnantajan väliseen kirjalliseen määräaikaaiseen työ- tai virkasopimukseen (oppisopimus)
- Opiskelijan viikoittaisen työajan tulee olla keskimäärin vähintään 25 tuntia.

Oppisopimuskoulutus (2)

- Oppisopimukseen tulee liittää opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS) siltä osin kuin se koskee oppisopimuskoulutusta.
- HOKSista tulee ilmetä ne käytännön työtehtävät, joita tekemällä opiskelija voi saavuttaa tavoitteeksi asetetun osaamisen.

Oppisopimuskoulutus (3)

- Oppisopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että koulutuksen järjestäjä ja työnantaja sopivat kirjallisesti oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä. Em. sopimuksella ei voida poiketa siitä, mitä HOKS:ssa on suunniteltu.
- Yrittäjälle voidaan järjestää oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään, jos koulutuksen järjestäjä ja yrittäjä sopivat 70 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla koulutuksen järjestämisestä.
- Oppisopimuskoulutuksena ei voida järjestää valmentavaa koulutusta eikä työvoimakoulutusta.

Oppisopimus (VNA 16 §)

- Sopimuksen voimassaoloaika
- Sovellettava työaika
- Koeajan pituus
- Opiskelijan palkkauksen perusteet (maksetaanko palkkaa muualla kuin työpaikalla tapahtuvan osaamisen hankkimisen ajalta)

Oppisopimukseen liitettävästä HOKS:sta tulee ilmetä ainakin:

- suoritettava tutkinto tai tutkinnon osat, muu ammatillinen koulutus, noudatettavat perusteet, mahdollinen suoritettava osaamisala
- näyttöjen ajankohdat ja sisällöt, näyttöympäristöt ja näytön järjestäjä, jos on joku muu koulutuksen järjestäjä
- VNA 9 §:n 3 mom. 1-3 ja 5 kohdassa tarkoitetut tiedot

Sopimus oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä (VNA 17 §)

- Koulutuksen järjestäjän ja työnantajan oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevassa sopimuksessa sovitaan:
 - osapuolten tehtävistä
 - oppisopimuskoulutuksen aloitus- ja päättymispäivästä
 - työnantajalle mahdollisesti maksettavasta koulutuskorvauksesta
 - muista tarpeellisista oppisopimuskoulutuksen järjestämiseen liittyvistä asioista

Koulutuskorvaus oppisopimuskoulutuksessa 73 §

- Jos työnantajalle arvioidaan aiheutuvan kustannuksia oppisopimuskoulutuksesta, koulutuksen järjestäjä maksaa työnantajalle siten kuin siitä koulutuksen järjestäjän ja työnantajan välisessä oppisopimuksen järjestämistä koskevassa sopimuksessa sovitaan.
- Yrittäjälle omassa yrityksessä järjestettävässä oppisopimuskoulutuksessa ei makseta koulutuskorvausta. Koulutuskorvausta voidaan kuitenkin maksaa toiselle työnantajalle tai muulle henkilölle oppisopimuskoulutusta saavan yrittäjän ohjauksesta ja neuvonnasta aiheutuviin kustannuksiin.

Koulutuskorvauksen määräytyminen oppisopimuskoulutuksessa (VNA 19 §)

- Työnantajalle oppisopimuskoulutuksesta aiheutuvia kustannuksia arvioitaessa otetaan huomioon:
 - tarvittava tutkinnon perusteissa edellytetty ammattitaidon tai osaamisen hankkiminen tai muun ammatillisen koulutuksen edellyttämä osaamisen hankkiminen
 - opiskelijan osaaminen ja työkokemus
 - opiskelijan mahdollisesti tarvitsemat ohjaus- ja tukitoimet
 - opiskelijan saama erityinen tuki

Opintososiaaliset edut oppisopimuskoulutuksessa laki ammattillisesta koulutuksesta 102 § (1)

- Koulutuksen järjestäjä maksaa opiskelijalle hakemuksesta koulutuksen järjestäjän oppimisympäristöissä tapahtuvan osaamisen hankkimisen ajalta päivärahaa ja perheavustusta sekä korvausta majoittumis- ja matkakustannuksista.
- Opiskelijalla ei ole oikeutta päivärahaan tai perheavustukseen, jos hän saa samalta ajalta palkkaa tai korvausta ansionmenetyksestä muun lain nojalla.

Opintososiaaliset edut oppisopimuskoulutuksessa laki ammattillisesta koulutuksesta 102 § (2)

- Opiskelijalla on oikeus saada korvausta majoittumiskustannuksista, jos koulutuksen järjestäjän oppimisympäristöissä tapahtuva osaamisen hankkiminen järjestetään opiskelijan kotikuntalain (201/1994) mukaisen kotikunnan tai oppisopimustyöpaikan ulkopuolella eikä opiskelijalla ole oikeutta maksuttomaan asumiseen 103 §:ssä tarkoitetussa asuntolassa.

Opintososiaaliset edut oppisopimuskoulutuksessa laki ammattillisesta koulutuksesta 102 § (3)

- Opiskelijalla on oikeus saada korvausta matkakustannuksista, jos koulutuksen järjestäjän oppimisympäristöissä tapahtuva osaamisen hankkiminen edellyttää opiskelijan matkustamista yhteen suuntaan yli 10 kilometriä opiskelijan kotoa tai oppisopimustyöpaikalta opetuspaikalle.
- Opiskelijalla on oikeus matkakorvaukseen yhdeltä edestakaiselta matkalta viikossa. Erityisestä syystä matkakorvaus voidaan maksaa päivittäin, jos opiskelija majoittuu kotonaan.
- Jos opiskelijalle korvataan päivittäiset matkakustannukset, hänellä ei ole oikeutta majoituskorvaukseen.

Opintososiaaliset edut oppisopimuskoulutuksessa laki ammattillisesta koulutuksesta 102 § (4)

- Matkakorvaus maksetaan vain kotimaassa tapahtuvasta matkasta sekä halvimman matkustavan mukaan opetus paikan ja kodin tai oppisopimustyöpaikan välillä tosiasiallisen lähtö- ja paluupaikan mukaan.
- Opiskelijalla on oikeus saada tässä pykälässä tarkoitettut etuudet myös osallistuessaan näyttöön tai muuhun osaamisen osoittamiseen.

Päiväraha, perheavustus, majoituskorvaus oppisopimuskoulutuksessa OKMA

**oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan opintososiaalisista
etuuksista (679/2017) 1§**

- Oppisopimuskoulutuksessa opiskelijalla on oikeus saada koulutuksen järjestäjän oppimisympäristöissä tapahtuvan osaamisen hankkimisen aikana:
 - ansiomenetyksen korvauksena päivärahaa 15 euroa päivältä
 - perheavustusta 17 euroa päivältä, jos opiskelijalla on huollettavanaan alle 18-vuotias lapsi
 - majoituskorvausta 8 euroa päivältä, jos koulutuksen järjestäjän oppimisympäristöissä tapahtuvan osaamisen hankkiminen järjestetään kotikunnan ja oppisopimustyöpaikan sijaintikunnan ulkopuolella ja osaamisen hankkiminen edellyttää yöpymistä

OPPISOPIMUKSEN TOIMINTAMALLI

Oppisopimus

HENKILÖKOHTAINEN OSAAMISEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

- Osaamisen hankkiminen
- Keskeiset työtehtävät
 - Ajoittuminen
- Osaamisen osoittaminen
- Näyttöjen ajankohdat ja sisällöt
 - Kirjattava vastuullinen työpaikkaohjaaja ja opettaja tai koulutuksen järjestäjän edustaja

LÄHTÖKOHTANA OSAAMISTARVE

Tavoite eli suoritettava tutkinto tai koulutus tai tutkinnon osat + noudatettavat perusteet

SOPIMUS OPPISOPIMUSKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ

- Aloitus- ja päättymispäivä
- Osapuolten tehtävät
- Koulutuskorvaus
- Muut tarpeelliset asiat, kuten koulutuksen järjestäjän ohjaus ja tuki työpaikalle

OPPISOPIMUS = KIRJALLINEN MÄÄRÄAIKAINEN SOPIMUS TYÖ- TAI VIRKASUHTEESTA

- Sopimuksen voimassaoloaika
- Sovellettava työaika
- Koeajan pituus
- Palkkauksen perusteet
- Työ- ja virkasuhteen ehdot

TYÖPAIKAN TAVOITTEET JA EDELLYTYKSET

Oppisopimus →

- Työaika keskimäärin 25 h/vko
- Oppisopimus-opiskelija vähintään 15-vuotias
- Pääosa osaamisesta hankitaan työpaikalla käytännön työtehtävissä

Työpaikalla

- riittävästi tuotanto- ja palvelutoimintaa
- tarpeelliset välineet
- ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai työkokemukseltaan pätevä vastuullinen työpaikkaohjaaja

Opiskelija

Koulutuksen järjestäjä

Työnantaja

Koulutussopimus

Koulutussopimukseen perustuva koulutus 71 § (1)

- Opiskelija hankkii osaamista työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä.
- Opiskelija ei ole työsuhteessa, koulutussopimustyöpaikka ei maksa palkkaa eikä vastiketta.
- Koulutuksen järjestäjä sopii kirjallisesti koulutussopimustyöpaikan edustajan kanssa opiskelijan osaamisen hankkimisesta työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä (koulutussopimus)
- Koulutussopimus on määräaikainen sopimus, joka sovitaan HOKS:n mukaisesti tutkinnon osittain tai muun kuin 8 §:ssä tarkoitetun koulutuksen osalta
- Sopimus voidaan solmia myös tutkinnon osaa pienemmistä kokonaisuuksista tai useammasta tutkinnon osasta.

Koulutussopimukseen perustuva koulutus (2)

- Koulutussopimukseen tulee liittää opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (=HOKS) siltä osin kuin se koskee koulutussopimukseen perustuvaa koulutusta
- HOKSista tulee ilmetä ne käytännön työtehtävät, joita tekemällä opiskelija voi saavuttaa tavoitteeksi asetetun osaamisen
- Koulutussopimus ja sen päivittäminen tulee antaa tiedoksi opiskelijalle
- Vangeille rangaistuslaitoksen työtoiminnan yhteydessä järjestettävästä osaamisen hankkimisesta koulutuksen järjestäjä sopii kirjallisesti rangaistuslaitoksen edustajan kanssa.

Koulutussopimukseen perustuva koulutus (3)

- Koulutussopimuksessa sovitaan työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa sovellettavasta työajasta noudattaen, mitä 77 §:n 2 momentissa säädetään.

Koulutussopimus (VNA 18 §)

Koulutuksen järjestäjän ja koulutussopimustyöpaikan edustajan välisessä koulutussopimuksessa sovitaan:

- osapuolten tehtävistä
- koulutussopimukseen perustuvan koulutuksen aloitus- ja päättymispäivästä
- muista tarpeellisista koulutussopimukseen perustuvan koulutuksen järjestämiseen liittyvistä asioista

Koulutussopimukseen liitettävästä HOKS:sta tulee ilmetä ainakin:

- suoritettava tutkinto tai tutkinnon osat, muu ammatillinen koulutus, noudatettavat perusteet, mahdollinen suoritettava osaamisala
- näyttöjen ajankohdat ja sisällöt, näyttöympäristöt ja näytön järjestäjä, jos on joku muu koulutuksen järjestäjä
- VNA 9 §:n 3 mom. 1,3 ja 4 kohdassa tarkoitetut tiedot

Koulutuskorvaukset koulutussopimuksessa 73 §

- Koulutussopimukseen perustuvasta koulutuksesta ei makseta korvausta.
- Koulutuksen järjestäjä ja koulutussopimustyöpaikan järjestäjä voivat kuitenkin sopia, että 65 §:ssä tarkoitettuun vaativaan erityiseen tukeen oikeutetun opiskelijan osalta koulutussopimustyöpaikan tarjoajalle maksetaan koulutuskorvausta.

KOULUTUSSOPIMUKSEN TOIMINTAMALLI

Koulutussopimus

HENKILÖKOHTAINEN OSAAMISEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

- Osaamisen hankkiminen
- Keskeiset työtehtävät
 - Ajoittuminen
- Osaamisen osoittaminen
- Näyttöjen ajankohdat ja sisällöt
 - Kirjattava vastuullinen työpaikkaohjaaja ja opettaja tai koulutuksen järjestäjän edustaja

LÄHTÖKOHTANA OSAAMISTARVE

Tavoite eli suoritettava tutkinto tai koulutus tai tutkinnon osat + noudatettavat perusteet

KOULUTUSSOPIMUS = KIRJALLINEN MÄÄRÄ AIKAINEN SOPIMUS OSAAMISEN HANKKIMISESTA TYÖPAIKALLA KÄYTÄNNÖN TYÖTEHTÄVIEN YHTEYDESSÄ

- Osapuolten tehtävät
- Aloitus- ja päättymispäivä
- Muut asiat, kuten koulutuksen järjestäjän ohjaus ja tuki työpaikalle
- Ei makseta korvausta koulutussopimustyöpaikan tarjoajalle
- Opiskelija ei ole työsuhteessa eikä saa palkkaa tai muuta vastiketta
- Voidaan sopia tutkinnon osittain, useasta tutkinnon osasta tai pienemmistä kokonaisuuksista kerrallaan
- Koulutussopimustyöpaikan tarjoaja seuraa ja raportoi koulutuksen järjestäjälle

Tiedoksi

TYÖPAIKAN TAVOITTEET JA EDELLYTYKSET

Koulutussopimus →

Työpaikalla

- riittävästi tuotanto- ja palvelutoimintaa
- tarpeelliset välineet
- ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai työkokemukseltaan pätevä vastuullinen työpaikkaohjaaja

Opiskelija

Koulutuksen
järjestäjä

Koulutus-
sopimustyöpaikan
edustaja

Siirtymäsäännökset, vuoden 2018 alusta alkaen

Henkilökohtaistamista koskevat siirtymäsäännökset

- HOKSia ei laadita, jos opiskelija suorittaa tutkintoa kumottujen lakien nojalla määrättyjen tutkinnon perusteiden mukaisesti
- Jos kumottujen lakien nojalla laadittuja suunnitelmia päivitetään sovelletaan uuden lain säännöksiä henkilökohtaistamisesta ja tehdään HOKS

Oppisopimuskoulutusta ja työssäoppimista koskevat siirtymäsäännökset

- Ennen tämän lain voimaantuloa aloitettu oppisopimuskoulutus ja työssäoppimisjakso järjestetään loppuun tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden oppisopimusta ja työssäoppimista koskevien säännösten mukaisesti
- Osaaminen osoitetaan ja arvioidaan sekä arviointia tarkistetaan ja oikaistaan ja arvosanaa korotetaan uuden lainsäädännön mukaisesti
- Tutkinto suoritetaan yhdellä tavalla eli osoittamalla osaaminen näytössä.

Lisätietoa verkkosivuilta:

<https://minedu.fi/amisreformi>